

Надія ЮРЧЕНКО,
вчитель вищої категорії
Малокопанівської ЗОШ І-ІІІ ст.
Голопристанського р-ну Херсонської обл.

Абетка пішохода (Година спілкування)

М е т а. Ознайомити учнів із світлофором, з його сигналами; зі значенням деяких дорожніх знаків; вчити їх розуміти, розрізняти, пояснювати; навчати правильно переходити вулицю, бути уважними, спостережливими, обачними; ознайомити з небезпечними місцями для дитячих ігор, переконати в небезпеці проведення ігор на проїзній частині; виховувати культуру поведінки на вулиці.

О б л а д н а н н я: малюнки дорожніх знаків, таблиця "Небезпечні місця", картки з назвами дорожніх знаків, малюнки персонажів журналу "Шишкин ліс", саморобний світлофор, малюнок мікрорайону школи без дорожніх знаків, сюжетні малюнки з установленими дорожніми знаками на дорогах.

Зміст години спілкування

У ч и т е л ь. Настало перше вересня. Цього дня мудра Сова, тітонька Матильда, вийшла на шкільне подвір'я, вона з нетерпінням чекала своїх учнів: веселого і непосидючого Коксика, доброго та працювितого вовчєня Зубка, допитливу мишку Шуню, розумного єнота Єнотича та пустотливу фантазерку лисичку Веснянку. Йшов час, а їх ніде не було видно. Та ось малиново залунав перший дзвінок, який аж виспівував у руках Веснянки. Матильда хотіла запитати її про решту учнів, та вона вистрибцем побігла далі.

А в цей час, хоч із запізненням, Коксик, Зубок, Шуня та Єнотич весело прямували дорогою. І тут вони побачили щось дивне.

— Гей, триока істото! — голосно закричали Коксик і Зубок. — Ми поспішаємо до школи. А ти стоїш на дорозі і блимаєш своїми очима.

— Які невиховані учні. Чи ви хоч знаєте, хто я?

— Ні, ми не знаємо. — Чемно проказав Єнотич. — Ми, мешканці "Шишкиного лісу", а є у нас вірні друзі, учні 2 класу Малокопанівської ЗОШ Голопристанського району Херсонської області. Думаємо, що вони нам допоможуть.

(Під час розповіді використовуються малюнки персонажів "Шишкиного лісу", що закріплені на тригранних призмах, тому їх легко переміщувати).

У ч е н ь. Світлофор три ока має,
Він про все розповідає.
Жовтий — стій і роздивись,
Враз замри — не ворухись.
А червоний запалає,
Він іти забороняє.
А зелений засвітився —
Це для тебе шлях відкрився.

У ч е н и ц я. Щоб мені допомогти
Небезпечний шлях пройти,
Там щоденно і щоночі
Триколірні чатують очі —
Червоне, чорне і зелене —
Завжди турбуються про мене.

У ч и т е л ь. У світлофора є своя цікава історія виникнення. Йому вже понад 300 років, і почав свій трудовий шлях він на залізниці.

Перші світлофори були незручними — поряд із ними стояла людина і змінювала скло.

Майже сто років тому перший світлофор з'явився у Москві. Він був схожий на годинник. По його червоному, жовтому, зеленому секторах бігала стрілка. Тепер у великих містах працюють світлофори, що самі можуть пропускати транспорт. Їм допомагає електроніка.

Гра "Світлофор".

Ведучий швидко змінює в руках кружечки із сигналами світлофора.

Червоний — стояти на місці. Жовтий — присісти. Зелений — зробити два кроки на місці.

У ч и т е л ь. Отже, жителі "Шишкиного лісу" зрозуміли, що за триока істота зустрілась їм дорогою. Але далі були різні знаки, і що вони означали, ніхто з них не знав.

— Ой, який гарненький, червоненький знак, мені він дуже подобається, схожий на м'ячик, тут певно можна грати у футбол, і футболіст намальований, — промуркав Коксик.

— Діти, ви згодні?

У ч е н и ц я. Ні, цей знак означає — рух пішоходів заборонено.

У ч е н ь. Мій любий друже, пам'ятай!
Дорогу не перебігай!

Вмить авто не зупинити,
Можна лиха наробити.

У ч и т е л ь. Почухав за вухом Коксик і задумався.
— А на цьому знаку, хтось кудись поспішає, може в магазин по м'ясо, — облизуючись сказав Зубок. — А ви знаєте, що цей знак означає?

У ч е н ь. Пішохідний перехід.

У ч е н и ц я. Усіх врятує пішоходів
Від аварій, травм і бід.
І безпечне, й зручне місце —
Пішохідний перехід.
Не ходіть через дороги
Навпростець — це шлях беди.
Перехід усім нам радий,
Завертайте всі сюди.

У ч е н ь. Правил руху дотримуйся завжди,
По тротуарах праворуч ходи,
А де пішохідних доріжок немає,
Вас інше правило оберігає:
Зійдїть на узбіччя проїжджої частини,
Щоб не знайшла вас нещастя година.
Крокуйте сміливо назустріч машинам,
Щоб бачити руху повну картину.

У ч и т е л ь. Допитлива Шуня задивилась і задумалась, вона хотіла похвалитися своїми знаннями, та була невпевнена, тому промовчала. А учні 2 класу знають, що означає цей знак?

У ч е н и ц я. Місце зупинки автобуса.

У ч е н ь. Є зупинки на маршрутах,
Там ти транспорту чекай.
Стоячи на тротуарі,
На дорогу не ступай,
Рухові не заважай.

У ч и т е л ь. Як погано, що немає зі мною велосипеда, ох і прокатався б я зараз. І вас би покатав, бо тут треба кататися, правда ж? — переконливо запитав Єнотич.

— Ні, Єнотичу, ти помилився. Цей знак означає — рух на велосипедах заборонено.

У ч е н ь. Висить знак на виднім місці.
В чому є його секрет?
— Заборонено водити
Людам тут велосипед.
Знак усіх застерігає:
"Небезпечне тут катання!"

У ч и т е л ь. Весело співаючи, друзі прямували до школи. Раптом вони побачили "зебру", що лежала посеред дороги. Тітонька Матильда розповідала, що є такі смугасті, симпатичні тваринки, але чому вона на дорозі? Що ж робити далі?

У ч е н ь. А ця зебра не проста,
Без копит і без хвоста,
Лиш біленькі смужки має,
І лежить, а не гуляє.
Хочеш перейти дорогу? —
Вмить прийде на допомогу.

Уч и т е л ь. Діти, де ви бачили на дорозі такі смугасті доріжки? Для чого їх малюють? (Відповіді дітей).

Ступили наші герої на "зебру", перейшли дорогу, прибули на шкільне подвір'я, де їх з нетерпінням чекала вчителька, мудра сова, тітонька Матильда і пустотлива Веснянка. Встали учні в рядок і Матильда їм сказала: Сьогодні ми побуваємо в гостях в учнів 2 класу на годині спілкування "Абетка пішохода". Я знаю, що другокласники вам допомагали. Та урок продовжується і на вас чекає багато ще цікавого, а на учнів – сюрприз.

– Чому потрібно знати правила дорожнього руху? (Відповіді дітей).

Уч е н и ц я. Щоб не трапилось біди,
Пам'ятай, мій друже,
Що забави на дорозі
Небезпечні дуже.
Дорожні знаки – це твої
Друзі і помічники.

Уч е н ь. Щоб здоровим завжди бути,
Треба добре те збагнути,
Що дорога, безперечно,
Дуже й дуже небезпечна.
Та як правила ти знаєш
І щодня їх пам'ятаєш,
То, звичайно, що тоді
Де узятися біді?

Уч и т е л ь. Перед тим, як ми пограємо у гру, згадайте, як треба переходити вулицю. (Практичні вправи. На підлозі смужками білого паперу зроблено перехрестя. За завданням учителя кілька учнів переходять перехрестя).

Гра "Принеси води".

Змагаються дві команди. Потрібно ложкою принести води. Рухатися треба по пішохідних доріжках. У кого більше води – той переможе. Якщо учасник зійде з пішохідної доріжки – команда програє.

Уч и т е л ь. А що робити, якщо треба перейти вулицю, а "зебри" немає? (Відповіді дітей).

Перехід вулиці

Уч е н ь. А якщо відсутній знак,
Треба нам зробити так:
При дорозі зупинитись
І наліво подивитись.
Бачиш: транспорту немає –
До середини рушаєм.

Уч е н и ц я. Є тут лінія чудова.
Не звичайна, розділова.
Знов на ній ти зупинись
І направо подивись.
Всі машини пропусти –
Після цього можеш йти.

Уч и т е л ь (розповідає про дорожні знаки).

Коли вулицями побігли трамваї, помчали автомобілі, тролейбуси, автобуси, вулицям потрібно

було дати мову. Цією дорожньою мовою з водіями й пішоходами розмовляють вулиці всіх країн світу.

Коли людина вчиться читати, їй показують букви. З букв складаються слова, зі слів – речення. У дорожній мові теж є букви – знаки. Але їх непотрібно складати в слова. Один знак, одна дорожня буква означає цілу фразу – дорожній сигнал. Ці сигнали – кружечки, трикутники, прямокутники. І не випадково вони такої форми й такого кольору.

Одну групу знаків розмістили на трикутниках з червоним обляміванням. Світлофор сигналізує їм жовтим світлом: "Обережно – залізничний переїзд без шлагбаума", "Обережно – небезпечний поворот", "Обережно – крутий спуск", "Обережно – слизька дорога", "Обережно – діти". "Обережно" – попереджують усі ці знаки, і називаються вони *п о п е р е д ж у в а л ь н і*.

Другу групу знаків не випадково розмістили в колі з червоною облямівкою або червоним тлом. Світлофор сигналізує їм червоним світлом: "Вїзд заборонено", "Рух заборонено", "Рух мотоциклів заборонено", "Рух на велосипедах заборонено", "Проїзд закрито". Усе заборонено та заборонено. Ці знаки так і називаються – *з а б о р о н н і*.

А ось знаки на крузі голубого кольору. Вони дозволяють, наказують рухатися у вказаному напрямі, рухатися легковим автомобілям, показують велосипедну доріжку, доріжку для пішоходів. Це знаки *н а к а з о в і*.

А знаки на голубих квадратах підказують, де пішохідний перехід, підземний перехід... Вони називаються *інформаційно-вказівні*.

І ще група знаків – голубі прямокутники з малюнками: то ложка з виделкою, то червоний хрест, то намет, то ліжка... Неважко здогадатися, що ці знаки вказують: поряд – їдальня, неподалік – медичний пункт, хочете відпочити – ось місце для відпочинку... Це *з н а к и с е р в і с у*.

Гра "З'єднай стрілками".

Змагаються дві команди. На допоміжних частинах класної дошки закріплено малюнки дорожніх знаків, на картках написано, що вони означають. Стрілками треба з'єднати малюнок із назвою.

Уч е н ь. Любіть себе та інших поважайте,
Своє життя й здоров'я бережіть,
І правильну дорогу вибирайте,
Якщо бажаєте до старості дожити.

Уч е н и ц я. Щоб не спізнитись, ви не поспішайте,
Раніше вийдіть, щоб спокійно йти.
А по дорозі рот не розкривайте,
Щоб і життя, й здоров'я зберегти.

Уч е н ь. Бо їде транспорт, всюди перехожі,
Хто на роботу, хто з роботи йде,
Чи сіє дощ, чи дні стоять погожі,
А рух не припиняється ніде.

Учениця. Летять машини,
Швидкість в них висока.
Миттєво транспорт цей не зупинить.
І хоч дорога, може, й не широка,
Та через неї, діти, не біжить.

Учитель. А зараз ми будемо працівниками ДАІ.
(На дошці (центральной частині) намальовано частину міста (школа, лікарня, кафе, медпункт, перехрестя, пішохідні переходи, кемпінг, ремонтні роботи, дитячий садок).

Потрібно вам, діти, уважно розглянути малюнок і розставити дорожні знаки, та пояснити свою думку.

(Сюрпризний момент. Стукають у двері. Листоноша приносить листа із "Шишкиного лісу").

Учитель. Діти, нам лист із "Шишкиного лісу". Це, певно, той сюрприз, про який говорила тітонька Матильда.

(У конверті аплікація "Світлофор", на якому є слово *молодець!*)

Сьогодні ви всі були старанні, уважні, працьовиті і чесно заробили, щоб усі світлофори були приклеєні у ваші щоденники. Вони нагадуватимуть вам про необхідність дотримуватися правил дорожнього руху.

Дорогу виберіть до рідної вам школи,

Щоб світлою й безпечною була.

Не грайтеся на вулиці ніколи,

Собі та іншим не бажайте зла.

(У навчальному заході використано вірші українських поетів).